

Den irske setter er en robust, sund og intelligent hund, som besidder fremragende jagtegenskaber og stor udholdenhed. (Foto: Erik Petersen)

Den irske setter er en fremragende jagthund – skabt til jagt på fugle

■ TEKST: WIEGAARDEN/
TINE LUTHER

IRSK SETTER

– den røde jagthund

L angt tilbage i historien havde man de såkaldte setting spaniels, der fungerede som menneskets hjælper under fuglejagt med net og falk. Da man senere begyndte at gå på jagt med skydevåben, blev de kortbenede spaniels og de langbenede settere opsplittet, og mere målrettet raceavl begyndte at tage form. I forhold til setterne blev der fokuseret på deres evne til at finde og tage stand for fugle, som efterfølgende blev rejst af hundene (drevet på vingerne), så jægerne kunne skyde dem. Efter skuddet var det desuden hundens opgave at apportere de nedlagte fugle.

Den første af setterne, der blev etableret som selvstændig race, var den irske setter. I første omgang i den rød/hvide variant.

Heraf udspringer den røde irske setter, som dette raceportræt omhandler. Den opstod som race i det 18. århundrede.

Fuglejagt på de irske sletter

Den irske setter blev anvendt til jagt på de irske lyng- og højsletter. Målet for jagen var fugle – grouse og agerhøns samt bekkasiner og senere i Norden ryper, urfugl og tjur. Dengang var det udelukkende jordbesiddere, der måtte gå på jagt, og de godser og grevskaber, der brugte irske settere, havde hver deres irsk setter-stamme. Setteren er ”det åbne lands jagthund” – den er skabt til at søge stort. Den er dog også i stand til at indsnævre sit søg, når den skal arbejde på mindre marker. Der er tale om en meget udholdende og robust

hund, som virkelig kan yde og være med på jagt i dagevis selv i tungt terræn. Den irske setter er bygget til at gå på jagt, og den er meget arbejdsivrig.

Irsk setter i Danmark

The Irish Red Setter Club blev etableret i 1881 for at fremme racen. Klubben udgav en racestandard i 1886 og organiserede markprøver og udstillinger. Efterhånden blev racen udbredt til andre lande, og midt i 1870'erne blev de første importeret fra Tyskland til Danmark. Senere kom der hunde af de bedste blodlinjer fra England, Norge og Sverige. Dansk Rød Setter Klub (nu Dansk Irsksetter-Klub) blev stiftet i 1916.

Den danske bestand af irske settere er ikke ►

FAKTA OM IRSK SETTER

BEHOV

Masser af muligheder for at bevæge sig, meningsfulde opgaver – især nærsarbejde og tæt kontakt til føreren/familien.

TEMPERAMENT

Ivrig, intelligent, energisk, hengiven og loyal.

STØRRELSE

Skulderhøjde for hanner 58 til 67 cm, for tæver 55 til 62 cm.

PELS

Kort og fin på hovedet, på forsiden af benene og på ørespidserne. De øvrige

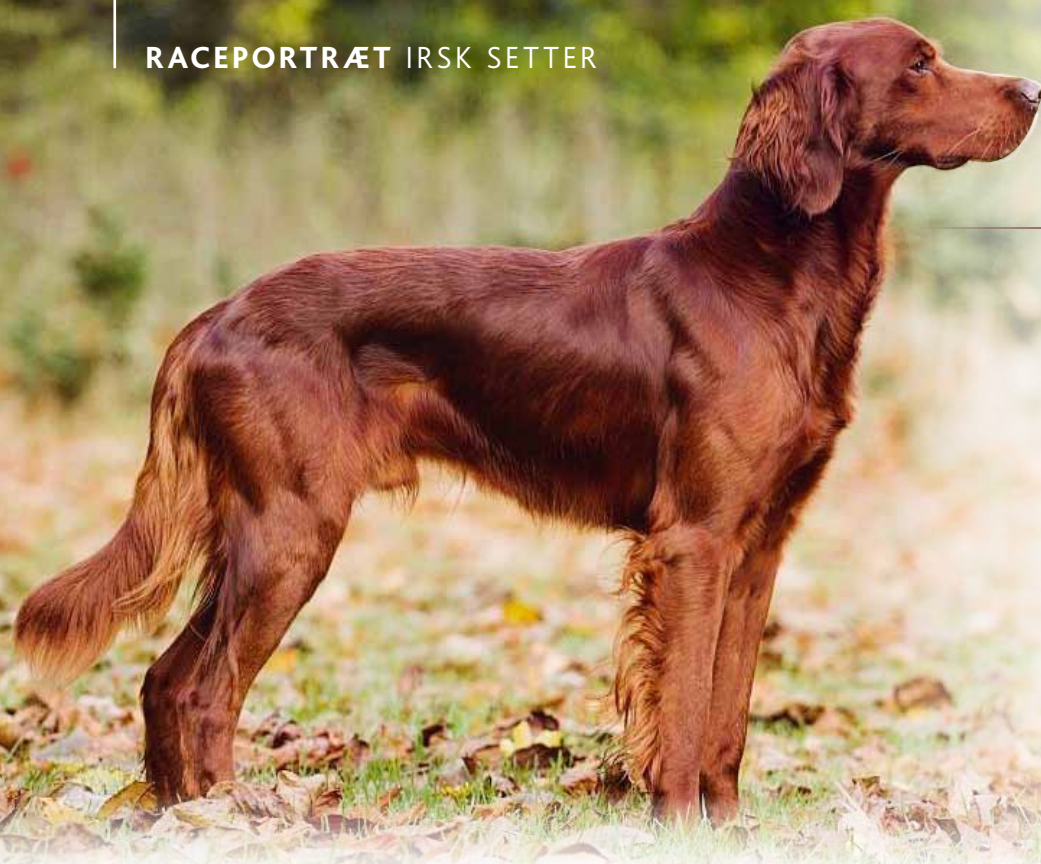
steder på krop og ben: moderat lang, flad og mest muligt fri for krøl/bølger. Behæng på ørernes øverste del og bagsiden af benene. Godt hårlag på bugen med frynser, som kan fortsætte frem til bryst og strube. Halefane af moderat lange hår, som er kortere mod halespidsen. Alle behæng er lige og flade. Pelsplejen er ganske overskuelig.

FARVE

Varm kastanjebrun uden antydning af sort. Hvidt på bryst, strube og tæer, som en lille ”stjerne” i panden eller en smal blis op over næseparti og pande er ikke diskvalificerende.

Den irske setter blev udviklet i Irland som brugshund til jagt. (Foto: Erik Petersen)

Slank og atletisk er nogle af nøgleordene for den irske setter. (Foto: Line Madsen)

voldsomt stor. Der fødes ca. 50 hvalpe om året, og der er vel omkring 200 hunde, der bruges til jagt. Dertil kommer nogle, som udelukkende anvendes som ”stuehunde”. I Danmark bruges den irske setter typisk til jagt på fasaner, agerhøns og snepper – det være sig i åbent landskab, såvel som i skov og plantager.

Den irske setter som brugshund

Gennem de seneste mange år har der været en opsplitning af den irske setter. Dels er der jægerne, der anvender setteren til dens oprindelige formål, og dels har der desværre været en vis udbredelse af racen som ren udstillingshund. Der har vist sig nogle problemer med sidstnævnte i forhold til setteren som jagthund. En del udstillingshunde er overpelsede, ligesom der er blevet avlet væk fra racens oprindelige bygning. Den lange pels med enorme fanner er ikke forenelig med at gå på jagt i naturen, og de langhalsede, spinkle og høje hunde kan ganske enkelt ikke holde til at arbejde i terrænet.

I stort set alle europæiske irsksetterklubber, og i særdeleshed i Norden, ønsker man at bevare den irske setter som jagthund. For at sikre, at de, der ønsker at anskaffe sig en sådan, rent faktisk får en hvalp efter forældre, der er anvendelige på jagt, har man i Dansk Irsksetter-Klub

inddelt hvalpe listen i tre kategorier: elitebrugshundekuld, brugshundekuld og registreret kuld. Af de ca. 50 hvalpe, DKK årligt registrerer, placerer de fleste sig i kategorien elitebrugshundekuld.

På den 8. verdenskongres for kennelklubber (1995) blev problemet med forskellige typer af den irske setter taget op. Konferencen fastslog, at man ikke accepterer nogen anden type end den oprindelige irske type, som har kravet ”Dual Purpose”. Det vil sige et funktionelt eksteriør, som også er racetypisk, forenet med meget gode jagtegenskaber.

Kærlig og hengiven

Lige så aktiv og hårdtarbejdende, den irske setter er ude, ja, lige så kærlig og kælen er den hjemme i stuen. Det er en meget loyal og omgængelig hund, der elsker selskab. Generelt accepterer den også alle fremmede og vil gerne snakkes med og kæles for. Andre hunde vil også blive mødt med imødekommenhed.

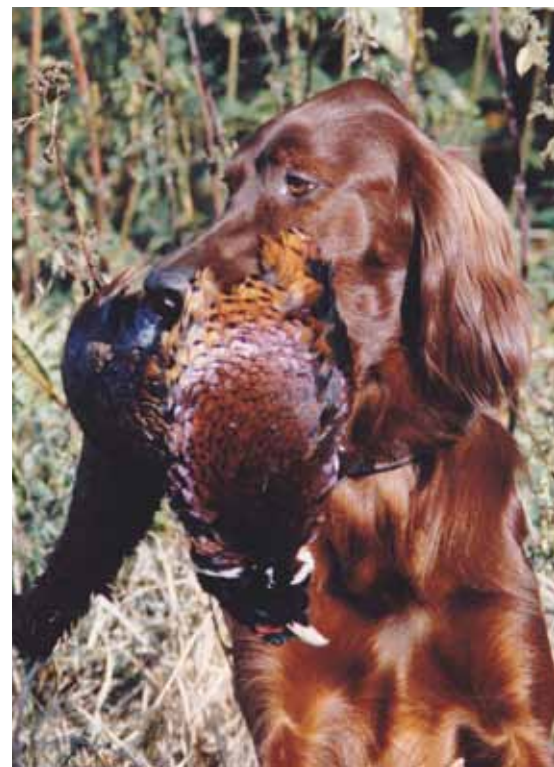
I forhold til opdragelse og træning er der sjældent problemer. Den irske setter er opmærksom, holder god kontakt og er lærevillig. Men som alle andre jagthunde, skal den selvfølgelig dresseres og lære, at den ikke må gå alene på jagt. Ellers kan dens markante jagtinstinkt tage overhånd. Og selvom træningen er på plads, må man al-

drig glemme, at det er en jagthund, man har med at gøre, og at den har instinkter, der kan få den til at sætte af sted, hvis den får fært af vildt.

I forhold til aktivitetsniveau så er den irske setter skabt til at bevæge sig, og det bør den have mulighed for, ligesom den bør tilbydes jagtlige aktiviteter. Går man ikke på praktisk jagt, men anskaffer man sig alligevel en irske setter, er det oplagt at give den forskelligt næsarbejde og apporteringsopgaver. Det er i øvrigt en race med en vis portion vandpassion, og den er ikke bleg for at apportere i vandet. ■

Se mere på www.irsksetterklubben.dk

GRAFIKER, TIA

En fasan hentes hjem til jægeren. (Foto: DISK-arkiv)